

پذیرش اظهارنامه های مالیاتی مودیان ابزاری موثر برای وصول درآمدهای مالیاتی

اکثر اقتصادهای جهان با هدف کاهش هزینه های اداری برای ماموران مالیاتی و استفاده از فناوری مدرن، اصل خوداظهاری مالیاتی را پذیرفته اند. وفق این اصل، مودیان مالیاتی بر اساس قانون و با مسئولیت خودشان رقم صحیح مالیات را می پردازند.

وجود و عملکرد صحیح سیستم های کامپیوتری و نرم افزارهای خود اظهاری، اطمینان لازم را برای دولتها در زمینه اعمال کنترل کیفیت موثر تامین می نماید. نظام های خوداظهاری باعث می شوند تا مالیات ها زودتر جمع اوری شده ضمن اینکه احتمال مناقشه در مورد ارزیابی مالیات را هم کاهش می دهد. همچنین این روش موجب کاهش اختیارات ادارات مالیاتی و کاهش فرصت برای شکل گیری فساد می شود.

برای اثر بخش بودن سیستم خوداظهاری مالیاتی لازم است که ضمن معرفی این سیستم، ارائه شفاف مقررات، استفاده از فرآیند مکانیزه گزارش دهی، تعیین جرایم مربوط به عدم انطباق و روش های ارزیابی ریسک، این سیستم به طور صحیح نیز اجرا شود.

اقتصادهایی که اخیراً اصلاحاتی را در نظام های مالیاتی خود بعمل آورده اند، با اعمال تغییراتی تلاش کرده اند تا اصول خوداظهاری را بپذیرند که شامل کشورهای اروپای شرقی و مرکزی، آسیای مرکزی و تقریباً ۲/۳ آسیای شرقی و پاسفیک، خاورمیانه و شمال افریقا و آسیای جنوبی می گردند. وفق گزارش بانک جهانی در زمینه بهترین الگوهای اجرا شده در زمینه تسهیل پرداخت مالیات، ۱۶۱ کشور از ۱۹۰ کشور جهان سیستم خوداظهاری را پذیرفته اند که کشورهای کانادا و چین از جمله آنها هستند.

در همین ارتباط در بین ۱۹۰ کشور جهان مورد بررسی توسط بانک جهانی، در ۹۰ کشور امکان تکمیل فرم و پرداخت الکترونیکی نیز فراهم شده است.

در اقدامی دیگر برای تسهیل و ساده سازی امور مربوط به پرداخت مالیاتها، برخی از کشورها سیستم یک مالیات برای هر پایه مالیات^۱ استفاده می کنند. در این سیستم از طریق ادغام مالیاتهای مختلف در یک پرداخت و فرم واحد، امور مالیاتی مربوط به مودی، تسهیل می شود. فقط ۴۹ کشور از ۱۹۰ کشور مورد بررسی موفق به پیاده سازی و اجرای این سیستم شده اند که کشورهای انگلیس، نروژ و چین از جمله آنها هستند.

در گزارش انجام کسب و کار ایران سال ۲۰۱۷ بانک جهانی در زیر شاخص پرداخت مالیات، کشور ایران با کسب امتیاز ۶۹.۷۹ موفق به کسب رتبه ۱۰۰ در بین ۱۹۰ کشور جهان، شده است. علی رغم عدم تغییر امتیاز، رتبه ایران از ۹۹ در سال ۲۰۱۶ به ۱۰۰ در سال ۲۰۱۵ تضعیف شده است.

^۱ One tax per tax base

معاونت بررسی های اقتصادی

یکی از نکات قابل توجه مندرج در گزارش ایران در بخش پرداخت مالیاتها، درج اطلاعات مربوط به ارزیابی مالیات بر درآمد شرکتی^۲ است که ارزیابی مذکور را که شامل بروز اشتباه در تعیین مالیات متعلقه و انعکاس موضوع توسط مودی به اداره مالیات را در ایران بوده، غیر محتمل و بر همین اساس زمان مربوط برای رسیدگی به درخواست مودی برای اصلاح اشتباه مذکور را صفر در نظر گرفته است. این اطلاعات منجر به کسب امتیاز حداکثری (یعنی ۱۰۰) برای این مورد زیرشاخص پرداخت مالیات در ایران شده است!

این در حالی است که در کشور ترکیه این امر محتمل و زمان رسیدگی برابر با ۳۲.۱ هفته (امتیاز صفر) منظور شده است. همچنین در کشورهای سوئیس و مالزی نیز این امر محتمل و زمان های رسیدگی به ترتیب ۴.۶ و ۲۰.۶ هفته بوده و بر اساس اطلاعات مذکور امتیاز متعلقه برای سوئیس برابر ۸۵.۷ و برای مالزی ۳۵.۵ تعیین شده است.

انتظار می رفت با اقدام قابل تقدیر ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در تاریخ ۲۳ اسفند ۱۳۹۵ در رابطه با صدور مصوبه مربوط به پذیرش اظهارنامه مالیاتی سالهای ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ بنگاه های کوچک و متوسط، امتیاز و رتبه ایران در شاخص پرداخت مالیات بانک جهانی از لحاظ ارزیابی مالیات بر درآمد شرکتی، بهبود یابد که بنظر می رسد قبلاً بدلیل ارائه اطلاعات تردید برانگیز، امتیاز مذکور (بالاترین امتیاز در بین کشورهای جهان) به صورت کامل به ایران، تعلق گرفته است!

^۲ Likelihood of corporate income tax audit